

پیشنهاد (پروپوزال) انجام طرح پژوهشی

الف) کلیات طرح

۱- عنوان طرح:

به فارسی: گرایش به عرفان در داستان‌های منتخب معاصر فارسی

به انگلیسی: **Explore the reasons Iranian children's attention to stories translated**

۲- مجری مسئول طرح:

دانشکده مستقر: ادبیات و علوم انسانی

نام و نام خانوادگی: جهانگیر صفری

مرتبه علمی و سمت: دانشیار گروه ادبیات فارسی و رئیس دانشکده ادبیات و علوم انسانی

۳- اعتبار کل طرح:

ریال ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ اعتبار معادل طرح (حق تحقیق، هزینه پرسنلی و مسافرت):

ریال

۴- زمان اجرای طرح به ماه:

۶ ماه شروع: ۹۵/۲/۱ خاتمه: ۹۵/۸/۱

۵- محل اجرای طرح: دانشگاه شهید بهشتی

۶- منابع تأمین کننده بودجه: گرنت

۷- مؤسساتی که با طرح همکاری خواهند داشت (نحوه همکاری):

۸- خلاصه طرح (حداکثر ۵ سطر):

این پژوهش درباره‌ی گرایش به عرفان در منتخبی از داستان‌های معاصر فارسی است. ابتدا دیدگاه‌های مختلف روشنفکران به عرفان در جامعه‌ی معاصر بررسی می‌شود و سپس به گرایش‌های محتوایی و ساختاری به موضوع عرفان در داستان‌ها توجه می‌گردد.

ب) مشخصات مجری و همکاران طرح:

۱- مجری مسئول طرح:

الف) نام و نام خانوادگی: دکتر جهانگیر صفری مرتبه علمی: استاد نوع استخدام: رسمی تاریخ استخدام: ۱/۱/۱۳۷۷ محل خدمت: دانشگاه شهرکرد تلفن محل کار: ۳۲۳۲۴۴۱۱

ب) نشانی منزل: دانشگاه شهرکرد، دانشکده ادبیات، گروه زبان و ادبیات فارسی

ج) به طور متوسط، چند ساعت در هفته به این پروژه اختصاص می دهید؟ ۷ ساعت

د) سایر طرح های در دست اجرا:-

ه) مدارج تحصیلی و تخصصی (در حد کارشناسی و بالاتر):

سال دریافت	مؤسسه - کشور	رشته تحصیلی / تخصصی	درجه تحصیلی / تخصصی	
۱۳۶۶	اصفهان - ایران	ادبیات فارسی	کارشناسی	کارشناسی
۱۳۷۲	تربیت مدرس - ایران	ادبیات فارسی	کارشناسی ارشد	کارشناسی ارشد
۱۳۷۸	تربیت مدرس - ایران	ادبیات فارسی	دکتری تخصصی	دکتری تخصصی

و - فعالیت های تحقیقاتی، پایان یافته، در حال اجرا و تألیفات در ارتباط با موضوع طرح: چندین پایان نامه و مقاله در زمینه ادبیات داستانی و عرفانی

۲- سایر مجریان طرح:

نام و نام خانوادگی	درجه تحصیلی	رشته تحصیلی	مرتبه علمی	محل کار	میزان مشارکت مالی
اول					
دوم					
سوم					

۲- همکاران:

نام و نام خانوادگی	درجه تحصیلی	رشته تحصیلی	مرتبه علمی	محل کار	نوع همکاری	میزان همکاری (ساعت)
اول ابراهیم ظاهری	دانشجوی دکتری	ادبیات فارسی	-	دانشگاه شهرکرد	فیش برداری	۵۰ ساعت
دوم						
سوم						

۱- عنوان و نوع طرح پژوهشی

عنوان به فارسی: گرایش به عرفان در داستان‌های منتخب معاصر فارسی

به انگلیسی:

نوع طرح: □ بنیادی (گسترش مرزهای دانش) ■ کاربردی (در چارچوب اولویت‌های پژوهشی/حل مسئله)

۲- تشریح جزئیات طرح:

با ورود مدرنیته و مدرنیسم در جامعه سنتی ایران، بسیاری از سطوح زندگی و جامعه دچار تغییرات شد و در کنار اندیشه‌های سنتی، اندیشه‌های نوینی رواج یافت که این امر موجب شکل‌گیری گفتمان‌های مختلفی شد؛ چنان که عده‌ای به طرف‌داری از سنت پرداختند و مدرنیته را نفی کردند و برخی با طرد سنت‌ها، به دنبال مدرن کردن جامعه بودند. در مقابل این دو دسته، دسته‌ی سومی نیز بودند که ضمن حفظ ویژگی‌های مثبت سنت، به بهره‌مندی از جنبه‌های سازگار مدرنیته با جامعه‌ی ایرانی می‌اندیشیدند. «روشنفکرانی را می‌توان یافت که نگاهی انتقادی به سنت و مدرنیته می‌افکنند و هم‌زمان آن‌چه را در هر دو طرف مثبت می‌یابند بر می‌گزینند» (پدرام، ۱۳۸۳: ۴۶). این گفتمان‌های مختلف، موجب چند صدایی شدن جامعه شد که یکی از نتایج این چند صدایی شدن، سرگردانی نسل جوان بین این گفتمان‌ها بود؛ به گونه‌ای که آن‌ها برای شکل دادن به هویت خود دچار مشکلاتی شدند.

بسیاری از اندیشمندان برای رهایی از این سرگردانی، راه‌حل‌های مختلفی را ارایه کردند که یک رویکرد در این زمینه، بهره‌گیری از آموزه‌های عرفانی است. عرفان «یک مکتب فکری و فلسفی متعالی ژرف برای شناخت حقایق امور و مشکلات و رموز علوم است، آن هم نه به طریق فلاسفه و حکما بلکه از راه اشراق و کشف و شهود» (سجادی، ۱۳۷۲: ۸). عرفان، علم به حضرت حق سبحان از حیث اسماء، صفات و مظاهرش و علم به احوال مبدأ و معاد و به حقایق عالم و چگونگی بازگشت آن حقایق به ذات احدی حق تعالی و معرفت طریق سلوک و مجاهده برای رها ساختن نفس از تنگناهای قید و بند جزئیات و پیوستن به مبدأ خویش است (یثربی، ۱۳۸۴: ۲۵-۲۸). گرچه عرفان، از جمله اندیشه‌های مهم در فرهنگ گذشته ایرانی بود، با ورود مدرنیته این گفتمان مانند بسیاری از گفتمان‌های دیگر در جامعه ایرانی به حاشیه رانده شد یا این که آن جایگاه اصلی را که در فرهنگ سنتی داشت، از دست داد؛ با این حال عده‌ای کوشیدند تا این گفتمان را دوباره به شیوه‌های مختلف زنده کنند؛ چنان که محمدتقی جعفری از متفکران بزرگ معاصر کوشید تعریفی نو از عرفان ارایه دهد: «عرفان اسلامی، عبارت است از گسترش و اشراف نورانی من انسانی بر جهان هستی، به جهت قرار گرفتن من در جاذبه‌ی کمال مطلق که به لقاءالله منتهی می‌گردد» (جعفری، ۱۳۷۱: ۱۳). وی به دنبال نوعی از عرفان است که با دنیای مردم قهر نیست و در ارتباط با اقتصاد، مدیریت، سیاست و جهاد است (نصری، ۱۳۹۰: ۴۹۸). شریعتی نیز از جمله روشنفکران دیگری بود که در کنار برابری و آزادی، عرفان را نیز جزو سه نیاز اصلی انسان‌ها برشمرد و معتقد است: «آن‌چه در طول تاریخ محرک همه‌ی فرهنگ‌ها و حرکت‌های انقلابی و خلاقیت‌ها بوده، عشق و عرفان است» (همان: ۱۴۸).

در کنار این روشنفکران، نویسندگان نیز از جمله گروه‌هایی بودند که گفتمان عرفانی را در آثار خود انعکاس دادند. هدف در این پژوهش، بررسی نگرش به عرفان در سطح محتوا و همچنین تأثیر ساختار حکایت‌های عرفانی بر ساختار روایی داستان‌های معاصر است.

فرضیات:

۱- به نظر می‌رسد نویسندگان کوشیده‌اند تصویری از عرفان کلاسیک که متناسب با فضای جامعه در دوران مدرن است ارایه داده‌اند؛

۲- به نظر می‌رسد در برخی از داستان‌ها از ساختار داستان‌های عرفانی در ادبیات کلاسیک استفاده کرده‌اند.

اهداف اصلی:

۱. بررسی گرایش‌های و نظریات مختلف به عرفان در ادبیات داستانی معاصر؛
۲. بررسی تأثیر ساختار روایی حکایت‌های عرفانی در ادبیات داستانی معاصر.

روش و تکنیک‌های اجرایی:

روش جمع‌آوری داده‌ها، به صورت کتابخانه‌ای و اسنادی است. بدین صورت که ابتدا داستان‌های مورد نظر مطالعه و سپس فیش‌برداری و دسته‌بندی می‌شوند. در ادامه نیز با روش تحلیلی-توصیفی داده‌های به دست آمده تجزیه و تحلیل می‌گردند.

منابع:

- پدram، مسعود (۱۳۸۳) روشنفکران دینی و مدرنیته، چاپ دوم، تهران: گام نو.
- پورنامداریان، تقی (۱۳۸۴) در سایه ی آفتاب: شعر فارسی و ساخت شکنی در شعر مولوی، چاپ دوم، تهران: سخن.
- جعفری، محمدتقی (۱۳۷۱) عرفان اسلامی، تهران: دانشگاه صنعتی اصفهان.
- حیدری، فاطمه، دارابی، بیتا (۱۳۹۲) «بینامتنیت در شرق بنفشه اثر شهریار مندنی پور»، جستارهای زبانی، شماره دوم، ص ۷۴-۵۵.
- دانشور، سیمین (۱۳۸۰) جزیره ی سرگردانی، چاپ سوم، تهران: شرکت سهامی (خاص) انتشارات خوارزمی.
- _____ (۱۳۸۰) ساریان سرگردان، چاپ اول، تهران: شرکت سهامی (خاص) انتشارات خوارزمی.
- سجادی، ضیاءالدین (۱۳۷۲) مقدمه‌های بر عرفان و تصوف، چ ۱، سمت: تهران.
- سرشار، محمدرضا (۱۳۹۱) جلوه‌هایی از ادبیات سیاسی امروز ایران، چاپ اول، تهران: مرکز اسناد و انقلاب اسلامی.
- سعدی، مصلح بن عبدالله (۱۳۸۲) کلیات سعدی، محمدعلی فروغی، تهران: انتشارات پیمان.
- سلیمی کوچی، ابراهیم، سکوت جهرمی، فاطمه (۱۳۹۱) «گفت و گومداری و چندصدایی در رمان جزیره سرگردانی اثر سیمین دانشور»، پژوهش‌های ادبیات معاصر جهان، دوره ۱۷، شماره ۲، ص ۹۱-۷۷.
- عطار نیشابوری، فریدالدین محمد (۱۳۸۸) منطق الطیر، مقدمه و تصحیح محمدرضا شفیعی کدکنی، تهران: سخن
- قبادی، حسینعلی، نوری خاتونبانی، علی (۱۳۸۶) «نمادپردازی در رمان ۶های سیمین دانشور»، مجله علمی پژوهشی گوهر گویا، دانشگاه اصفهان.
- _____ و همکاران (۱۳۹۰) «تحلیل گفتمانی جزیره سرگردانی و پیوند معنایی آن با دیگر رمانهای سیمین دانشور»، ادب پژوهی، شماره ی پانزدهم، ص ۵۷-۳۵.
- قربانی، قدرت‌الله (۱۳۹۲) «نسبت انسان و حقیقت از منظر فیلسوفان مدرن»، انسان پژوهی دینی، شماره ی ۳۰، ص ۴۸-۲۷.
- غنی، قاسم (۱۳۶۹) بحث در آثار و افکار و احوال حافظ، تاریخ تصوف در اسلام، چ ۵. تهران: زوار.
- قشیری، عبدالکریم (۱۳۶۷) ترجمه ی رساله قشیریه، تصحیح بدیع الزمان فروزانفر، تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
- میرعابدینی، حسن (۱۳۸۶) صدسال داستان نویسی ایران، جلد ۱ و ۲، تهران، نشر چشمه.
- نصری، عبدالله (۱۳۹۰) رویارویی با تجدد، جلد دوم، چاپ دوم، تهران: نشر علم.
- هجویری، ابوالحسن علی بن عثمان (۱۳۸۴) کشف المحجوب، چاپ دوم، تهران: سروش.
- یثربی، یحیی (۱۳۸۴) عرفان نظری؛ تحقیقی در سیر تکاملی و اصول و مسایل تصوف، بوستان کتاب: قم.

توضیحات:

- طرح بنیادی، پژوهشی است که عمدتاً در جهت گسترش مرزهای دانش بدون در نظر گرفتن استفاده عملی خاص برای کاربرد آن انجام می‌گیرد. اگرچه ممکن است این کاربرد در آینده تعریف شود.
- طرح کاربردی، پژوهشی است که استفاده عملی خاص برای نتایج حاصل از آن در نظر گرفته می‌شود و غالباً جنبه تجربی دارد.

۴- سایر توضیحات لازم:

۴-۱- دلایل ضرورت و توجیه انجام طرح

ورود مدرنیته در جامعه ایران، موجب تغییرات گسترده‌ی در سطوح مختلف سیاسی، اقتصادی و از جمله فکری شد و گفتمان عرفانی که می‌توان گفت از گفتمان‌های سنتی مسلط در جامعه بود، دچار تغییراتی شد. رمان‌های فارسی نیز از جمله بسترهایی بودند که این تغییرات را نشان دادند یا خود در زمینه ایجاد دگراندیشی مؤثر واقع شدند؛ بنابراین بررسی آنها می‌تواند نقش مهمی در جریان‌شناسی عرفان در دوره‌ی معاصر داشته باشند.

۴-۲- نتایج طرح پاسخگوی کدامیک از نیازهای علمی - صنعتی جامعه می‌باشد؟ -

۴-۳- چه مؤسسه‌ای می‌تواند از نتایج طرح استفاده نمایند؟ (در صورت نیاز توضیح دهید)
فرهنگ و ارشاد اسلامی، دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری ادبیات فارسی.

۴-۴- سابقه علمی طرح و پژوهش‌های انجام شده با ذکر مأخذ به ویژه در ایران؟

تاکنون پژوهش مستقل و جامع‌ایی درباره‌ی موضوع عرفان در ادبیات داستانی نوشته نشده است؛ اما اشاره‌هایی به این موضوع در برخی آثار می‌توان یافت. چنان که سرشار در کتاب «جلوه‌هایی از ادبیات سیاسی امروز ایران» به این نتیجه رسیده است که نگاه دانشور به خدا و دین در این اثر یک نگاه کاملاً غربی اومانیستی با گوشه چشمی به شبه فلسفه‌ی پسانتجددگرایی است. او معتقد است عرفان مطرح در این داستان عرفان اسلامی نیست؛ بلکه ملقطه‌ای از عرفانی، هندی، یهودی و گرایش‌های معنوی در دوره‌ی معاصر است (سرشار، ۱۳۹۱: ۱۰۷-۴۷). میرصادقی نیز در کتاب صدسال داستان نویسی به چند اثر که موضوع عرفانی دارند، اشاره کرده است (میرعابدینی، ۱۳۸۶: ۷۴۴-۱۶۸). فاطمه حیدری نیز در مقاله «بینامتنیت در شرق بنفشه اثر شهریار مندنی پور» (۱۳۹۲)، بر اساس نظریه بینامتنیت، به بررسی جنبه‌های عرفانی این اثر پرداخته است.

۴-۵- آیا پیشنهاد طرح پژوهشی حاضر ارتباطی با پایان نامه‌های تحصیلات تکمیلی کارشناسی ارشد/دکتری که با راهنمایی جنابعالی

انجام پذیرفته / در حال انجام است دارد؟ بلی خیر

در صورت مثبت بودن پاسخ، ضمن ذکر عنوان پایان‌نامه‌های مربوطه لطفاً میزان انطباق را مشخص فرمائید.

۵- زمان بندی

مدت زمان لازم برای اجرای طرح (به ماه): ۶ ماه تاریخ شروع: ۹۴/۱۲/۱ تاریخ خاتمه: ۹۵/۵/۱ مدت زمان: ۶ ماه

جدول مراحل اجرای پروژه و پیش بینی زمان هر مرحله:

ملاحظات *										جدول زمانی به ماه																	شرح مختصر مراحل											
۳۶	۳۵	۳۴	۳۳	۳۲	۳۱	۳۰	۲۹	۲۸	۲۷	۲۶	۲۵	۲۴	۲۳	۲۲	۲۱	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱			
																																				*	۱	مطالعه داستان ها
																																			*	*	۲	فیش برداری اطلاعات مورد نیاز
																																			*	*	۳	تحلیل و بررسی داده ها و اطلاعات
																																			*		۴	تدوین و نگارش طرح
																																			۶		جمع	

توضیحات:

* - برای شرایط خاص دلایل توجیهی باید ذکر شود.

۶- برای این طرح از سازمانهای دیگر نیز درخواست اعتبار شده است؟ بلی خیر
 در صورت مثبت بودن جواب لطفاً نام سازمان، نوع و میزان همکاری را مرقوم فرمایند؟

۷- هزینه پرسنلی پیش بینی شده با ذکر مشخصات کامل، میزان اشتغال و حق الزحمه:

نوع مسئولیت	میزان ساعت کار	حق التحقیق* و حق الزحمه به ساعت	جمع کل
مجری مسئول	۲۰ ساعت	۴۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰
سایر مجریان			
سایر مجریان			
سایر همکاران	۵۰ ساعت	۲۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰
سایر همکاران			
سایر همکاران			
جمع			۱۸۰۰۰۰۰۰

توضیحات:

*- بر اساس حداکثر تا میزان مقرر در آئین نامه مصوب هیأت وزیران مورد عمل در دانشگاه و مؤسسات آموزش عالی محاسبه و پرداخت خواهد شد.

۸- فهرست وسائل و مواد مورد نیاز طرح که می‌باید از اعتبار طرح از داخل یا خارج کشور خریداری شود:

در چه مرحله از طرح مورد نیاز است؟	قیمت کل ریال یا ارز	قیمت ریال یا ارز	تعداد/مقدار	آیا در ایران موجود است	مصرفی یا غیر مصرفی	کشور سازنده	شرکت دارنده و یا فروشنده	نام دستگاه / مواد
				به ریال				
				به دلار				
					جمع هزینه‌های وسایل و مواد			
					جمع هزینه‌های وسایل و مواد			

توضیحات:

- در صورتیکه این مواد و یا دستگاه در ایران موجود باشد دلایل انتخاب نوع خارجی را ذکر نمایید.

- در صورتی که مواد و یا دستگاهها در دانشکده ها و یا مراکز تحقیقاتی دانشگاه جهت بهره‌گیری در دسترس باشد، دلایل خرید آنرا مشخص کنید.

۱۰- پیش بینی هزینه مسافرت داخل (در صورت لزوم)

مقصد	تعداد مسافرت در مدت اجرای طرح و منظور آن	نوع وسیله نقلیه	تعداد افراد	هزینه به ریال
جمع هزینه‌های مسافرت				

۱۱- هزینه‌های دیگر مربوط به طرح

ریال	۱۱- هزینه‌های چاپ و تکثیر : ۲۰۰۰۰۰۰
ریال	۱۱- ۲- هزینه‌های تهیه نشریات و کتب لازم ۲۰۰۰۰۰۰
ریال	۱۱- ۳- سایر هزینه‌ها (لطفاً نام ببرید) پیش بینی نشده -
ریال	جمع هزینه‌های دیگر

۱۲- کل اعتبار طرح

ارز	ریال	جمع هزینه‌ها
	۱۸۰۰۰۰۰۰	جمع هزینه‌های پرسنلی
	-	جمع هزینه‌های وسایل و مواد
		جمع هزینه‌های مسافرت
	۴۰۰۰۰۰۰	جمع هزینه‌های دیگر
		جمع هزینه‌های سالانه
	دلار	ارزی
	ریال	ریالی
	۲۲۰۰۰۰۰۰	جمع کل هزینه‌های طرح ریال

مبلغی که از منابع دیگر کمک خواهد شد و نحوه مصرف آن:

تاریخ:	امضاء	نام و امضاء مجری مسئول طرح: دکتر جهانگیر صفری
تاریخ:	امضاء	نام و امضاء مجری (اول) طرح:
تاریخ:	امضاء	نام و امضاء مجری (دوم) طرح:
تاریخ:	امضاء	نام و امضاء همکار طرح: ابراهیم ظاهری
تاریخ:	امضاء	نام و امضاء همکار طرح: